

REGELE ȘI MENESTREL

LA CETATE

Redactor: Conf. univ. dr. Gheorghe Iovan

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Monica Balaban

Imagini interior și coperta adaptate de autori de pe Google.com

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VLĂDUCĂ, DOINA-VIRGINIA

Regele și Menestrel : La cetate / Doina-Virginia Vlăducă,
James K. McCollum. - București : Editura Universitară,
2014

ISBN 978-606-28-0111-3

I. McCollum, James K.

82-31=135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062801113

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul autorilor

Copyright © 2014: Vlăducă Doina-Virginia, McCollum James K.

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

REGELE ȘI MENESTREL

LA CETATE

Începutul peripețiilor

Doina-Virginia Vlăducă

James K. McCollum

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

Mulțumiri:

Începuturile acestei scriituri medievale sunt pierdute în negura timpurilor.

Manuscrisul a rămas părăsit ani în șir prin sertare și rafturi.

Dacă nu ar fi apărut Georgiana Savu la timp să dea o mână de ajutor neprețuit autorilor, ei ar fi rămas în impasul cronologiei și în labirintul arhaismelor, iar lucrarea nu ar fi ajuns la bun sfârșit nici în ziua de azi.

Nota autorilor

Toate metehnele și hibeles din această poveste, de orice fel ar fi ele, se cuvine să fie puse în seama lui Menestrel.

Cei ce doresc să ne împărtășească impresiile ne pot contacta la adresele de e-mail: savu.g.daniela@gmail.com; else955@yahoo.com

Our king

Hywel Dda was born towards the end of the ninth century. In 928 AD he made a pilgrimage to Rome and by 942 AD he ruled over most of the country and claimed the title "King of all Wales". He summoned representatives from each county in his kingdom to an assembly at "The White House on the Taf in Dyfed" for the purpose of codifying the laws. This legal system became known for its wisdom and justice and was in force in Wales until the Act of Union with England in 1536. (Hywel-dda.co.uk)

The Laws of Hywel Dda covered most parts of society and were greatly recognized for civilizing and protecting lives of people and animals.

The historian Dafydd Jenkins sees in them compassion rather than punishment, plenty of common sense and recognition of the rights of women. Hywel Dda was a well-educated man even by modern standards, having a good knowledge of Welsh, Latin, and English (wikipedia.org).

Howell the Good was an extremely well educated man. He mastered English, Latin and Welsh. In 928 He went on a pilgrimage to Rome. He was the first Welsh prince to do so. He truly was someone special and very deservinglly was known as "Howell the Good". (Hywel-dda.co.uk)

Călătorul, străin de aceste meleaguri, ajunsese pe coama dealului pentru că, în loc să o țină ca tot omul pe drumul mare, ce ocolea molcom pe la poalele munților, bine bătătorit de negustori, târgoveți și alți drumeți cu treburi în părțile alea, își îndemnase bidiviul pe o potecă lăturalnică și urcase prin pădure încredințat că a nimerit o scurtătură prielnică.

Acum, că se afla într-un loc de unde nu mai putea lesne nici să urce, nici să coboare, băiatul lăsă frâul liber și privi îngândurat asupra văii care se deschidea înaintea lui.

Jos șerpuia un râu cu ape domoale, pe malurile căruia se răsfirau, ivindu-se din verdeața bogată, gospodăriile unui târgușor.

Mai sus, pe celălalt deal, se vedea o cetate cu ziduri puternice dincolo de care se zăreau acoperișurile feluritelor clădiri și se puteau ghici ulițele mai largi sau mai strâmte dintre ele.

La capătul dinspre munte al zidurilor, se ridica semeț un castel din cele care-și avântă turnurile zvelte spre cer cu multe foișoare dantelate în creneluri și metereze.

- Tiiii! Ia te uite Motane, ce mândrețe de cetate și ce castel falnic, zise tânărul și mângâie împăciuitor grumazul murgului.

Dar frizianul cel trufaș, strălucind mai negru ca pana corbului în lumina puternică a soarelui, nu se arătă deloc înduioșat. Ai fi zis că e cuprins de o totală nepăsare față de locul și timpul în care se afla. Închisese ochii și

ridicându-și botul își fremăta ușor nările părând că vrea să adulmece soarele.

Gospodăriile burgului se întindeau cât vedeai cu ochii în valea cea mănoasă, iar unele căsuțe văruițe cu alb urcau prin pădure până sub zidurile cetății.

- Frumoasă cetate Motane, n-am ce zice, să tot cânti balade și rondeluri într-un loc ca ăsta de parcă zici că suntem într-un basm, da' vorba e cum ajungem acolo?

Neprimind nici de data asta un răspuns mai deslușit în afara unui fornăit ușor, băiatul se îndreptă în șa, dezlegă șiretul de piele pe care-l avea la îndemână pe încheietura mâinii și își prinse pletele în coadă ca să nu i le mai fluture vântul peste ochi.

- Îmi pare că a fost cândva o cărăruie pe aici, zise privind cu luare aminte asupra povârnișului abrupt, dar poate mai bine facem cale întoarsă că n-am de gând să ne frângem gâtul înainte de vreme.

Lui Motan nici nu-i trecu prin cap să se sinchisească de îngrijorarea stăpânului și fără să mai aștepte alt îndemn în afară miresmei de apă proaspătă ce venea din adâncul văii, începu coborâșul pășind sigur de sine, taman în locurile în care își putea propti cu nădejde copita.

Călărețul își zise că e mai bine să-și țină răsuflarea, ba la un timp a închis și ochii strâns, năzărindu-i-se că poteca dispăruse pe de-a întregul și acuș, acuș o să lunece pietrele sub ei și....

Mai târziu, în mica tavernă unde se oprise să-și tragă sufletul ca să-i vină inima la loc, băiatul a auzit în spatele lui:

- Măi, da' mare minune că nu ți-ai frânt gâtul.

- Când am văzut că te încumeți să cobori pe costișă ne-a stat inima-n loc la toți.

- Nici nu ne-am mai uitat decât așa, cu coada ochiului, de frică să nu vedem că aluneci și noi să n-avem cum să sărim în ajutor.

- Totuși, iată că a scos-o cu bine la capăt, zise un mușteriu care tocmai își primise halba și sorbise cu nesăț din ea.

Băiatul nu dădea nici un semn să priceapă că se vorbește cu el, părea că nu îndrăznește să ridice ochii din farfurie și își vedea liniștit de dumicații lui.

- Halal bidiviu! Așa ceva rar se vede. N-a șovăit nici o clipă și nu s-a poticnit la nici un pas. Mare lucru! mai zise careva.

- Foarte măiastru și călărețul, îndrăzni altul. Ce mai!? Ești foarte tânăr și nu știm dacă să te dojenim sau să te laudăm pentru isprava asta.

- Să mă dojeniți?... se miră călătorul ridicând dintr-o dată ochii mari și învăluindu-i pe oamenii locului cu o privire atât de albastră și de adâncă încât se tulburară toți preț de câteva clipe.

- Păi de ce să nu te muștrăm, că ești mai tânăr decât fecioră-miu, se apropie birtașul de masa lui. Ai putea să fii chiar nepotă-miu, așa că o să ți-o spun verde în față: nu se cădea să pui în primejdie două vieți nevinovate de pomană, că doar nu aveai cine știe ce grabă. Și dacă ai fi luat-o pe drumul cel mare ca toți oamenii, tot la cana asta cu vin ajungeai. Chiar așa, mare minune că nu te-ai dat de-a berbeleacul, să te faci praf până jos, oftă cu năduf jupânul și se întoarse la treburile lui căci deșerta vin din gogeamitea damigeana în niște butelci mai mici.

Toată lumea ca la un semn amuți tulburată gândind că tinerii din zilele acelea nu știau să se ferească de pozne și năzdrăvăniile primejdioase.

- Hm, asta așa e, încuviință tânărul călător abătut de-a binelea și împinse la o parte blidul din care terminase de mâncat. Numai un neghiob nărod și nătărău netot s-ar fi încumetat să o ia pe acolo, adăugă cu gândul la Motan, care de la un timp făcea numai ce-l tăia pe el capul.

- Îmi pare rău că v-am pricinuit îngrijorare și lasă iarăși capul în farfurie spășit.

În încăperea domnea tăcerea și stinghereala.

Își aduseseră dintr-o dată aminte că băiatul era frumușel și curat, îmbrăcat cu haine bune, stăpânul unui cal de preț.

La urma urmei era un străin și ar fi putut fi oricine, chiar rudă cu cei de la castel, că numai acolo aveau mâini așa albe, cu degete subțiratică care nu cunoșteau nici un meșteșug și numai lor le-ar fi putut trece prin minte șotii și năzbâtii de toată pomina.

Rând pe rând mușterii au plecat fără să mai zică nimic și taverna rămase aproape goală.

După ce a terminat de băut din ulcică, băiatul a lăsat plata cuvenită în bănuți de argint, a mulțumit cârciumarului și luându-și ziua bună de la cine mai era pe acolo ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, plecă în drumul lui.

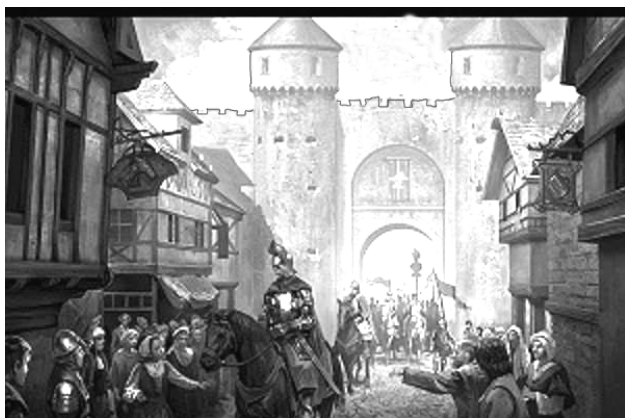
Motan îl aștepta cuminte moțând sătul în grajdul tavernei de ai fi zis că e cel mai supus și ascultător cal din câți se văzuseră pe acolo.

- Hm,... făcu cârciumarul privind în urma lor cum apucă drumul spre cetate.

Din traista de pe spatele călătorului se ivea gâtul unei alăute fine ce ar fi putut fi zărită numai pe la curțile împărătești.

Drumul se vădi a fi mai lung decât păruse din pragul tavernei, căci urca molcom și șerpuit, cotind când la stânga, când la dreapta, printr-o rariște de cedri bătrâni. Uneori se zăreau prin frunziș ultimele case ale satului. Când în sfârșit a ajuns lângă ziduri, călătorul a văzut că fiind în vremuri de pace și liniște la hotare, porțile cele

mari ale cetății stăteau larg deschise și oamenii treceau nestingheriți dintr-o parte în alta după treburile lor.

Băiatul bătu ușurel grumazul murgului.

- Așa măi Motane, iată că am ajuns unde trebuia.

Ghifuit cu fânul proaspăt de la popas și moleșit de căldura blândă a acelei amiezi, calul părea surd de-a binelea și nu se învrednici să dea nici un semn.

- Ai putea să fii și tu mai prietenos că era cât pe ce să mă aleg nevinovat cu o chelfăneală zdravănă din cauza ta, și călătorul strânse frâul un pic mai tare să-și trezească tovarășul din picoteală.

Părăndu-i-se că șovăie nehotărât în umbra porții, neștiind dacă să intre sau nu în cetate și încurcă pe alții stând așa nedumirit taman în mijlocul drumului, căpetenia străjerilor se răsti la el:

- Hei !! Tu băiete, dă-te din drum că stingherești trecătorii.

Dar tânărul rămăsese adâncit în gânduri de parcă tocmai picase din cer și nu pricepea unde se află.

Străjerul se văzu nevoit să strige:

- Băiete! Cu tine vorbesc, fă bine și dă-te din calea oamenilor.

Călătorul îndemnă calul mai la o parte, dar Motan dacă apucase să se oprească acum îi venea greu să se mai urnească din loc.

- Văd că ești străin de meleagurile noastre, zise străjerul apropiindu-se și mângâind cu duioșie neașteptată fruntea calului căruia îi șopti cu blândețe: „Măi, frumosule, măi, ce mândrețe de cal mai ești”, căci de mult nu mai văzuse soiul ăsta de frizian falnic care venea din ținuturile de nord. Motan de felul lui era mai tot timpul ursuz și posac, dar acum mai avea puțin și ar fi putut începe să toarcă de plăcere.

- Îmi pari cam nedumirit, mai zise oșteanul. Ori nu mai știi de ce-ai venit până aici?

- Ăăă, crede-mă, știi foarte bine de ce am venit. Și aplecându-se puțin în șa, ca și cum ar fi avut de împărtășit o taină, băietanul îi șopti: sunt dintre truverii peregrini care umblă acum din cetate în cetate și pomenesc în balade pe marii eroi ai neamurilor.

- M-am gândit eu că nu pari a fi negustor sau breslaș. Va să zică ești trubadur, am auzit eu de ăștia. Bravo, da' dacă rămâi fără parale vino oricând și-ți dau un preț bun pe murgul ăsta.

- Oh, l-aș vinde numaidecât dacă ar fi după mine, zâmbi băiatul în timp ce Motan scutură din cap neliniștit, dar l-am primit cu împrumut și trebuie să-l duc înapoi fără să i se fi clintit nici un fir de păr din coamă când ne terminăm treburile pe aici.

Oșteanul zâmbi și el și îi îndemnă iarăși la drum.

În fine, străinul se urni din loc și se pierdu în curând pe străduțele care mai largi, care mai înguste ale cetății.

Acum că ajunsese așa aproape de castelul unde voia să-și încerce norocul cu baladele pentru care primise multe laude pe la marile curți de nobili, prinți și regi pe unde trecuse, tânărul se simțea la loc sigur.

Putea să-și ia un răgaz să se odihnească un pic, să-și adune gândurile și să mediteze pe îndelete la soarta sa, într-o odaie curată și răcoroasă pe cât se va putea.

Zări însemnele unui mic han de-și zicea „La Spada și Lebăda”, care i se păru numa’ bun pentru găzduire. Ferăstruicile străluceau și pe prichici era puzderie de flori.

Și ce a văzut după ce a trecut pragul i-a plăcut, așa că s-a apropiat de tejghea și a început să înșiruie monezi de argint una după alta, pocnindu-le jucăuș de lemnul tocit.

- Ce-i cu arginții ăștia aici? a întrebat hangiul când s-a întors în încăpere.

- Ar face bine să fie fermecați și să se transforme pe dată într-o odaie curată, cu pat bun și cu ușă care să se ferece cumsecade.

- De bună seamă că sunt fermecați, căci odaia cea mai fercheșă pe care o avem tocmai își aștepta stăpânul, zise vesel hangiul adunând cu mână destoinică argintul.

- Și așa putea cere să mi se pregătească o baie în odaie?

- I-auzi, baie la odaie! Te pomenești că oi fi vreun prinț? râse hangiul cu poftă de o idee așa de năstrușnică.

- Mai știi?... murmură călătorul și zâmbi prietenos.

- Ei, prinț n-oi fi tu, dar s-ar putea să fii un trubadur din ăia sclivișiți după care se dau acum în vânt prinții și prințesele, și arată spre lira din traistă. Dar îmi pare rău, aici toată lumea se spală în curtea din spate, la jgheab.

- Și dacă plătesc pe deasupra?

- De ce nu-ți pregătești o baie singur, îți arăt eu unde poți să pui o albie.

- Tocmai, că sunt din cale afară de obosit și visam o baie în odaie.

- Aha, va să zică visăm cu ochii deschiși? Țasta-i baiul! Așa pătesc poeții cântăreți. Cred că tot ce zboară se mănâncă. Bine, o să-ți aduc în cameră un ciubăr.

- Bun și așa.

După ce se spală ca într-o cădiță de pitici și stropi totul în jur, băiatul coborî proaspăt ca un fir de trandafir, cu roua pe el și se duse să-l vadă pe Motan. Îl găsi cum nu se putea mai bine, avea iarăși ieslea plină de fân parfumat. De data asta catadicsi să-și frece botul umed de umărul stăpânului și să-l împingă ușor ca și cum ar fi vrut să se joace.

- Măine mă duc singur la castel, și băiatul își trecu degetele prin coama fină ca mătasea.

- Uite, ca să nu fii supărat, ți-am adus două mere. Murgul fornăi prietenos dând de înțeles că oricui și oricând îi pică bine o zi de odihnă. Iar merele le ronțai într-o clipită de ai fi zis că nici n-au fost.

Tânărul a ieșit în pragul hanului. Soarele părea că moțăie ostenit dar mai erau destule ceasuri până să apună. Prin aerul tare și limpede precum cleștarul se vedea până departe pe culmile munților.

Unele creste semețe încă mai purtau cușmă de zăpadă deși vara începuse binisor.

Băiatul s-a pornit să vadă ce prăvălii mai de soi și ce mărfuri mai acătării se puteau vedea pe străduțele cetății și se întoarse abia spre seară.

- Și cam cum e cu trubadurii ăștia, că n-am văzut nici unul de aproape, l-a întrebat hangiul zâmbind larg cu gândul la arginții pe care-i primise.

- Cum să fie, de obicei se duc să înnopteze de-a dreptul la castel în temeiul înscrisurilor pe care le poartă cu ei de la regii și prinții pe la curțile cărora au poposit, răspunse călătorul adunând laolaltă câteva frimituri de pe tăblia mesei.

Gazda a înțeles că nu se cuvenea să mai întrebe nimic și a prins degrabă să șteargă masa cu un șervet curat.

- Și de mâncare ce să fie? schimbă vorba că nu voia să-l supere pe musafirul cel darnic chiar dacă era doar un băietan.

Hangiul a adus repede ce i se ceruse și la urmă și-a turnat și el un pahar din miedul rece și înmiresmat căci trubadurul îl invitase să mai stea la sfat.

- Va să zică Regele e plecat de patru ani... își urmă vorba băiatul și rămase adâncit în gânduri.

- După cum am spus, luptă pe pământurile sfinte că așa a făcut legământ cu Papa.

- Și cetatea?

- Cetatea, ce să zicem, o duce binișor, că Bunicul Regent e un om blând și cumpătat iar Prințul încoronat se ține retras și trăiește cu speranța că tatăl său se va întoarce de pe o zi pe alta.

- Și cam câți ani să aibă Prințul?

- Cam așa ca tine. Cred că n-ai sărit de optsprezece ani.

Pe fața truverului s-a așternut un zâmbet pe care hangiul nu-l putu desluși și pe care cineva cu mai multă carte l-ar fi numit misterios.

- Ba aş putea zice că am sărit binișor, mormăi străinul lăsând ochii în jos, părând că vrea să-și amintească ceva.

- Și cu alte cuvinte am bătut tot drumul ăsta degeaba că aici nimeni nu dă nici un ospăț și nu vine nici un artist rătăcitor să mai descrețească frunțile curtenilor. - Asta cam așa e. Aici fiecare își vede acum de treburile lui. Cum ți-ar șede să caști gura la măscărici și saltimbanci când Regele și oștenii tăi sunt mereu în primejdie de moarte?

- Pe bună dreptate, nu prea se cade, a recunoscut truverul și a pus pe masă câțiva arginți care au scos un clinchet prietenos.

Dar de data asta hangiul nu se mai grăbi să-i ia ci rămase pe gânduri încercând să afle ce-l nedumirea la oaspetele său.

Înțelese că băiatul părea că se ține semeț, chiar trufaș, fără să aibă habar de asta și se purta cu stăpânirea de sine a unuia care văzuse multe la viața sa.

A doua zi călătorul a ajuns la castel cu două ceasuri înainte de prânz.

Curtea cea mare, frumos pavată avea fântână cu monument în mijloc. Din gurile leilor săpați în piatră curgea șipot molcom de apă într-un mic bazin. Erau și doi arbori bătrâni cu coroane falnice, rămași acolo din vremurile când pe acele meleaguri nu trecuse încă pas de om.

Se uită în dreapta, se uită în stânga, dar hangiul avusese dreptate. Fiecare își vedea de treburile sale. Oamenii treceau încoace și încolo dar nu-l băga nimeni în seamă. În cele din urmă a zărit o ușă mai ferită pe care tocmai intrase un călugăr.

„Mai mult decât să mă dea afară n-au ce să-mi facă” își zise încurajându-se de unul singur și bătu la ușă.

Călugărul s-a arătat după un timp și a părut surprins să-l găsească acolo.

- Cu ce pot să-ți fiu de folos fiule? întrebă, cercetându-l din cap până în picioare.

Văzând că tânărul se fâstâcește și nu găsește degrabă un răspuns, monahul a început să zâmbescă.

Băiatul și-a tras desaga de pe umăr și a scos frumoasa liră din ea.

- Îmi dorisem să cânt la ospetele Regelui așa cum am făcut peste tot pe unde am fost, dar am aflat că

- Aaa, ești un cântăreț din cei hoinari care umblă acum pe la cetăți? îl întrerupsese bătrânul cu blândețe.

- Da, și pe unde am ajuns în drumurile mele mi s-a spus că baladele pe care le cânt sunt frumoase și pline de înțeles....

Călugărul așteptă răbdător ca băiatul să-și termine vorba.

- și că am un glas bun, încheie șovăitor și lăsă sfios ochii în pământ.

- Hai înăuntru să mă lămuresc și eu mai bine, l-a îndemnat părintele retrăgându-se din prag. E frumoasă violina asta a ta, pare făcută din lemn scump, zise când au ajuns într-o încăpere cu podeaua de piatră care răsuna blând sub pașii lor. Călugărul i-a făcut semn să se așeze la o masă lângă perete. Prin fereastra îngustă de deasupra se răsfrângea un mănunchi de raze strălucitoare care nu reușea să alunge umbrele întunecoase ce umpleau încăperea.

Tânărul simți blândețea acelei clipe de tihnă deplină. Îi plăceau:

- „sala cu pereții acoperiți de rafturi pe care odihneau cărți, manuscrise legate cu sfoară, suluri din piele, pergamente și papirusuri;

- fantele adânci ale ferestrelor înalte prin care lumina răzbătea veselă și se răsfirea plutind tremurătoare în aer ca o pulbere de aur;

- lira strălucind chiar sub șuvița de soare ce se prelingea ca mierea de pe lemnul întunecat al mesei, până jos pe podea;

- monahul cumsecade în straiul său de culoarea pământului;

- felul în care ședeau amândoi, așa, privindu-se în tăcere de parcă erau prieteni de când lumea”.

- Și zici că agonisești câte ceva din cântat?

- Am primit răsplată frumoasă uneori, și băiatul se foi neliniștit în jilțul său. Doar n-o fi vreun păcat în asta, Sfinția ta?

- Nu, păcat nu e, dar mă uit la tine că ai fi putut să faci ceva mai bun. Cum te cheamă?

- Menestrel.

- Menestrel e ceea ce faci, dar numele tău adevărat?

- Mă tem că nu am alt nume mai bun ca ăsta. Așa îmi zice de când mă știu.

- Îmi vine greu să cred că părinții te-au botezat astfel.

- N-au trăit să apuce să-mi spună, se dezvinovăți băiatul ridicând din umeri.

- Hm,.. Va să zică ești orfan....se întristă bătrânul și tăcu preț de câteva clipe. Din ce ținuturi vii de ai părul așa de blond că bate în argint și ochii așa de cenușii?

- Nu sunt cenușii, domnia ta, sunt albaștri, da' s-au făcut cenușii aici, de la răcoarea sălii și puținătatea luminii. Sunt de fel de departe, din nord, chiar de pe malurile mării.

- Și da, sunt singur singurel pe lumea asta, murmură Menestrel clătînând din cap cu melancolie.

- Va să zică de acolo ești, m-am gândit eu că ai ajuns aici de departe, de foarte departe.... N-am văzut niciodată marea. Nici nu știu dacă am să apuc să o văd vreodată.... oftă călugărul și rămase cu privirea ațintită în gol.

Menestrel s-a simțit stânjenit văzând că bătrânul se întristează la gândul că o să închidă ochii fără să mai călătorească și până la marea cea mare.

Dar s-a dus repede cu gândul la învățătura cea bună a vechilor înțelepți.

Zice că ce nu se poate lua în traistă și aduce acasă nu merită să-ți pierzi vremea tânjind după el. Înainte suferi că nu ai apucat să-l vezi de aproape cu ochii tăi, apoi, dacă-ți cade drag, suferi de dorul lui că a rămas acolo departe și nu-l ai mereu la îndemână.

- Nu e nici o scofală, sări Menestrel cu însuflețire, marea e ca un lac Sfinția ta, e drept, un lac ceva mai mare, căruia nu i se văd malurile, dar la urma urmei e doar un amarât de lac.

Monahul îl privi cu uimire:

- Ia te uită, să știi că mi-a mai zis cineva asta, că și noi avem aici unele lacuri de nu li se vede nici un mal.

- Păi așa și e, dar marea e mult mai primejdioasă ca un lac, că are apa sărată și amară pe care dacă o înghiți te otrăvește. Oricât ai înota nu ajungi nicăieri și Doamne ferește, dacă ai căzut din barca ta când ești în larg nu-ți rămâne decât să pieri, căci n-ai cum să știi încotro să o iei. De aia am și plecat de acolo, că nu vezi cât e ziuica de lungă decât stânci, nisip, apă și cer și auzi doar vaierele

pescărușilor veșnic hămesiți. Pe când aici, lângă munți... pădurile, văile....cintezoi și scatii gureși....

Lui Menestrel îi apăruse o strălucire așa de vie în ochi încât preotul uită pe loc că ar fi vrut să vadă marea vreodată.

Ticluse pe grabă povestea asta ca să aline sufletul bunului călugăr. Căci în fapt iubea marea cu toată tăria așa cum iubea toate minunățiile pământului. Dar înțelepții îl învățaseră mai de demult: „dă-te după omul cu care ești și fii în ison cu el. Fă-te puternic lângă cei puternici, fă-te slab lângă cei slabi, fii frumos alături de cei frumoși și mai urât la chip decât urâții lângă care te duce soarta. Fii mereu smerit, fă-te totdeauna mai sărac și decât cel mai sărac care-ți iese în cale. Oricât de dăruit cu haruri ai fi, smerenia e darul cel mai de preț pe care poți să-l faci semenilor tăi. Smerenia nu te costă nimic, nu se sfârșește niciodată și bucură pe toată lumea.

- Da, dar dacă sunt prea bun o să mă ia de prost, sărise Menestrel care atunci era foarte tânăr și mereu gata de sfadă.

- Hei, strigă novicele care-l învăța, și plesni cu vergeaua în pupitru de răsună odaia, am zis să fii smerit cu cei smeriți, nu cu căpcăunii și să te dai după fiecare cum e el. Lângă bun ești mai bun, lângă rău te faci fiară, până găsești o cale să-l dai pe brazdă. Vezi să nu le încurci!”

Tocmai când se pregătea călugărul să mai spună ceva, ușa sări în lături cu putere scoțând o bufnitură înfundată căci un guard o prinsese la timp să nu se izbească de perete cu răsunet care să bage în sperieți toată suflarea.

În încăperea a intrat cu pas grăbit un tânăr înalt și zvelt, adică slab de-a binelea, căruia pletele negre până la umăr îi sporeau paloarea feței.